

## Motion till riksdagen 2005/06: MJ15

**av Marie Wahlgren m.fl. (fp)**  
**med anledning av skr. 2005/06:87**

# Den övergripande strategiska inriktningen av kommande landsbygdsprogrammet

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alltid beakta att användning av statliga stödpengar, såsom LBU-medel, inte stör fungerande marknader genom att snedvrیدا konkurrensen mellan olika företagare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att även åtgärder som syftar till en bättre livskvalitet på landsbygden bör vara en del av det svenska programmet, framför allt inom insatsområde 3.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de stödformer som tas fram inte skall fungera som ett indirekt stöd till icke lönsam produktion med låg grad av kollektiva nyttigheter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att prioritera insatsområde 2 högst.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om prioritering mellan insatsområde 1 och insatsområde 3.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att insatserna bör utformas lokalt och inte via ett generellt miljöstöd om syftet i huvudsak är att stärka tillväxt eller arbetsmarknad i ett område.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att renodla syftena med LBU-medlen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om energiomställningen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minska jordbrukets oljeberoende.

#### Fel! Okänt namn på

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att insatser inom insatsområde 1 till skogliga näringen vad avser utbildning och informationsinsatser i huvudsak skall användas till företag som är en kombination av skogs- och jordbruksfastigheter.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att koncentrera sig på vissa frågor som rör det aktiva jordbruket och landskapsvård och att andra miljöinsatser, t.ex. stöd till Natura 2000-områden, som inte är direkt kopplade till generella ersättningar, t.ex. betesstöd, i stället bör stödjas via statliga sektorsmedel.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om målen i insatsområde 2.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att se över hur arbetet med landskapsplaner samordnas med LBU-programmen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att inte använda LBU-medel för att uppnå mål för ekologisk odling.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att riksdagens bedömning av målen för insatsområde 3 bör överensstämja med det som föreslagits av landsbygdsutredningen.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att prioritera insatser för att stärka infrastruktur och lokal service.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att använda LBU-medel för att förbättra tillgången till finansiellt kapital på landsbygden, t.ex. genom kreditgarantier eller mikrolån.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att besluten om programmen speciellt under insatsområde 3 i huvudsak skall ske regionalt med ett stort lokalt inflytande.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att se över i vilken utsträckning det finns hinder för en fungerande delaktighet i programmen på lokal nivå.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att samernas valda organisationer skall ha ett stort inflytande över hur LBU-medel används inom deras områden.

## Bakgrund

Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 från den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) beskriver landsbygdspolitikens huvudsyfte så här:

Landsbygdsutvecklingspolitiken bör stödja och komplettera marknads- och inkomststöden i den gemensamma jordbrukspolitiken och därigenom bidra till att den politikens mål i fördraget uppnås. De allmänna mål för ekonomisk och social sammanhållning som anges i fördraget bör också

**Fel! Okänt namn på**

beaktas och landsbygdsutvecklingspolitiken måste bidra till att dessa uppnås, samtidigt som man inkluderar andra centrala prioriteringar i fråga om konkurrenskraft och hållbar utveckling i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möten i Lissabon och Göteborg.

Det nya landsbygdsprogrammet är uppdelat i tre insatsområden:

1. jord- och skogsbrukets konkurrenskraft,
2. miljön och landskapet genom ersättningar för skötselåtgärder,
3. livskvaliteten på landsbygden och diversifieringen av dess ekonomiska verksamhet.

Tidigare program har endast innehållit de två första insatsområdena och som helhet varit mer fokuserade på jordbruksföretagare. Det nya programmet öppnar alltså upp för en bredare användning vad avser både syfte och vilka som kan söka medel från programmet.

## Övergripande synpunkter

LBU-medlen måste ses med en övergripande syn på landsbygdspolitiken och med ett särskilt fokus på dess förhållande till effekter av den reformerade jordbrukspolitikerna.

LBU-medlen skall naturligtvis bidra till en levande landsbygd men man skall inte överskatta bidragssystemens möjlighet att skapa tillväxt. Det är t.ex. viktigare för tillväxt och framtidstro i Haparanda att Ikea valt att lägga ett varuhus i kommunen än om orten blir delaktig i ett LBU-projekt. Landsbygdens framtid skapas av de människor som bor där och deras förmåga till företagande, gemenskap och framtidstro. Rätt använda kan LBU-medel fungera som både smörjmedel och underlättare för dessa människors skaparkraft. Fel använda kan de orsaka att de som av någon anledning inte sökte eller inte fick medel möter en orättvis konkurrens. Det är därför viktigt att alltid beakta att användning av statliga stödpengar, såsom LBU-medel, inte stör fungerande marknader genom att snedvrider konkurrensen mellan olika företagare. Detta bör ges regeringen till känna.

Regeringen har i sina beskrivningar av de övergripande målen för programmet ett, som vi ser det, alltför ensidigt fokus på arbetstillfällen. Folkpartiet liberalerna vill framhålla att även åtgärder som syftar till en bättre livskvalitet på landsbygden bör vara en del av det svenska programmet, framför allt inom insatsområde 3. Detta bör ges regeringen till känna.

LBU är en del av EU:s jordbrukspolitik. Även om programmet nu öppnar upp också för andra verksamheter är det viktigt att se LBU i perspektivet av den nya jordbrukspolitikerna och jord- och skogsbrukets centrala roll för landsbygdens utveckling. Folkpartiet ser positivt på att EU nu omvandlar delar av sitt direktstöd till jordbruket till ett gårdsstöd och ett utökat LBU-program. Folkpartiet är för en avveckling av produktionsstöd till jordbruket men vill också att samhället betalar lantbruket för de kollektiva nyttigheter som jordbruket producerar i form av ett öppet landskap och bevarande av kulturland-

## Fel! Okänt namn på

skapet. I dag är LBU-programmen ett av de få fungerande systemen för att ge sådana ersättningar. Det är därför viktigt att inte se LBU-medel inom insatsområde 2 som stöd utan just som ersättning för dessa kollektiva nyttigheter. Frikopplingen av jordbruksstöden har inneburit en minskad styrning av vad lantbrukaren väljer att producera för produkter. Detta ökar möjligheten att skapa ett konkurrenskraftigt differentierat och innovativt jordbruk. Det är därför viktigt att de stödformer som tas fram inte motverkar denna utveckling och t.ex. fungerar som ett indirekt stöd till icke lönsam produktion med låg grad av kollektiva nyttigheter. Detta bör ges regeringen till känna.

Folkpartiet anser att regering och riksdag ej i detalj skall styra utformningen av LBU-programmen utan att detta bäst görs av berörda myndigheter. Dock är det viktigt att sätta upp politiska mål för LBU-programmen, vilket vi gör nedan under de olika insatsområdena. Vidare är det viktigt att ge riktlinjer för vissa strukturer och fördelning av medel mellan insatsområdena.

## Fördelning av medel mellan insatsområdena

Folkpartiet anser att en stor andel av LBU-medlen skall gå till insatsområde 2. Vi anser att det finns skäl för att känna oro för hur förändringarna i EU:s generella jordbrukspolitik kan påverka viktiga miljöaspekter. Detta gäller inte minst påverkan på det öppna landskapet och biologisk mångfald. Därför bör insatsområde 2 vara högst prioriterat. Detta bör ges regeringen till känna.

När det gäller insatsområdena 1 och 3 bör man framför allt beakta hur stöden bäst kan användas för att utveckla både service och företagande på landsbygden. Dock finns det av praktiska skäl faktorer som talar för att insatsområde 1 initialt bör väga över framför insatsområde 3. Inom insatsområde 1 finns redan färdiga insatser och i många fall insatser som visat sig väl fungerande. Detta gäller inte minst rådgivning och utbildningsinsatser. Det vore olyckligt om kontinuiteten i vissa insatser inom insatsområde 1 bröts. Senare under perioden kan man överväga en omfördelning mellan insatsområdena efter en behovsbedömning. Detta bör ges regeringen till känna.

## Mål och strukturer för de olika insatsområdena

LBU-medlen skall gynna tillväxt och god miljö på landsbygden. En huvudfunktion är att stärka företagande på landsbygden, men det kan vara en minst lika viktig funktion att skapa goda levnadsvillkor på landsbygden. Det senare gäller både en bra miljö och frågor som t.ex. rör tillgång till service, infrastruktur och kunskapsuppbyggnad. Det är också viktigt att programmen tas fram med stor lokal delaktighet i beslutsprocessen.

Vid utformandet av åtgärder i programmen är det viktigt att ha tydliga och ärliga beskrivningar av syftena med olika insatser, detta för att kunna göra rätt

## Fel! Okänt namn på

typer av insatser och för att kunna följa upp om insatsen haft önskad effekt. Det finns flera risker med otydliga syften med en insats. Vi vill framför allt lyfta fram att det riskerar att leda till att man konserverar olika verksamheter. Ett av LBU-stödets syften som vi ser det är att det skall minska negativa effekter av EU:s förändrade jordbrukspolitik. Om man har otydliga syften med sina insatser riskerar man i stället att inte ta tillvara de positiva möjligheter som en förändrad jordbrukspolitik innebär.

Låt oss exemplifiera med ett stöd som varit omdebatterat och ifrågasatt i ”Ett levande kulturlandskap – en halvtidsutvärdering av Miljö- och landsbygdsprogrammet (SOU 2003:105), nämligen stödet till ekologisk sockerbetsodling på Gotland. Låt oss först påpeka att detta endast används som ett exempel. Vi tar inte ställning till detta stöds fortsatta framtid. Vi anser att ett sådant avgörande ligger på expertnivå och inte riksdagsnivå. Det kan finnas flera syften med att stödja ekologisk odling av sockerbetar på Gotland.

Det första syftet är att minska sockerbetsodlingens miljöpåverkan, t.ex. minska utsläpp av kemikalier. Om detta är syftet vore ett generellt stöd till ekologisk odling av sockerbetar bättre om det inte finns särskilda skäl att speciellt skydda t.ex. kustnära vattenområden som är extra känsliga just på Gotland.

Det andra syftet kan vara att det är viktigt ur ett kulturmiljöperspektiv att behålla ett öppet kulturlandskap på Gotland. Det kan anses extra viktigt just på Gotland både på grund av kulturmiljömässig tradition och på grund av att öppna landskap på Gotland har ett extra högt kollektivt värde. Det senare inte minst för turistnäringen. I detta fall bör stödet dock inte fokuseras på betodling utan på mer generella insatser för öppet landskap.

För det tredje kan syftet framför allt vara att stärka företagande och arbetstillfällen på Gotland framför allt inom produktionsgrenen sockerbetar. Orsaken till att Gotland behöver ett stöd i en relativt lönsam del av jordbruksproduktionen är att man har betydligt större omkostnader för transporter. Man bör då först överväga om betodlingen är den viktigaste verksamheten att stödja på Gotland för utveckling och tillväxt. Om man finner att så är fallet skulle troligen transportstöd (som ej bör ligga inom LBU) eller stöd till lokal förädling av råvaran, t.ex. till biobränsle, troligen långsiktigt vara ett bättre stöd än ekostödet.

Generellt kan sägas att om syftet i huvudsak är att stärka tillväxt eller arbetsmarknad i ett område så bör insatsen utformas lokalt och inte via ett generellt miljöstöd. Detta bör ges regeringen till känna.

Vi inser att det ibland är svårt att renodla sina syften men anser trots det att effektiviteten i LBU-medlen tjänar på ett tydligt och i så hög grad som möjligt renodlat syfte. Detta bör ges regeringen till känna.

LBU-medlen skall enligt direktiven bidra till en hållbar utveckling på landsbygden. Detta gäller alla tre dimensionerna. Vi anser att miljödimensionen har en stor betydelse framför allt när det gäller insatsområde 2 men också indirekt när det gäller de övriga två insatsområdena. Vår tids viktigaste miljöutmaning är klimatförändringar orsakade av växthuseffekten. För att möta denna utmaning krävs nya energislag inte minst inom transportsektorn.

**Fel! Okänt namn på**

Vi anser att energiomställningen är en så pass viktig fråga att vi vill lyfta fram den speciellt. Detta bör ges regeringen till känna.

Trots de positiva erfarenheterna går fortfarande endast en liten andel av LBU-pengarna till kvinnliga företagare. Detta är olyckligt och regeringen bör bevaka så att man under nästa fyraårsperiod bättre tar tillvara kvinnors möjligheter att söka LBU-pengar. Detta kan troligen göras genom att man har en bredare syn på vilken typ av företag som kan stödjas via LBU-programmen.

## Insatsområde 1: Inriktning av åtgärder för förbättring av miljön och landskapet

Folkpartiet delar i stort landsbygdsutredningens förslag på vilka insatser som skall prioriteras inom insatsområde 1.

Landsbygdsutredningen gjorde följande bedömning:

Det är väsentligt att åtgärden skapar utrymme för förädling av de areella näringarnas råvaror. Småskalighet, mikroföretagande och nyföretagande bör stödjas. Jordbruksstrukturens skilda förutsättningar gör att såväl åtgärder som underlättar investeringar, nystart av företag, som åtgärder som underlättar generationsskiften behövs.

Kommittén föreslår att värdet av att medel ur åtgärden för innovativa insatser används för att höja kvalitén på jordbruksprodukter och dess värde på marknaden. Kommittén föreslår att kompetensutveckling som stärker konkurrenskraften är viktig att stödja.

Förutom detta vill vi lyfta fram följande synpunkter på målsättningen med insatsområde 1.

Folkpartiet anser att ett viktigt mål är att minska jordbrukets oljeberoende. Detta är väsentligt både för jordbrukets konkurrenskraft och för miljön. Folkpartiet vill därför lyfta fram möjligheten att använda LBU-medel för bl.a. för investeringar knutna till gårdsnära energiproduktion, t.ex. biogas eller lokal småskalig fjärrvärme. Detta bör ges regeringen till känna.

Folkpartiet vill liksom Landsbygdskommittén särskilt lyfta fram kompetensutveckling som en viktig del av programmet.

Folkpartiet anser att mikroföretag inom skogsnäringen i huvudsak skall stödjas inom insatsområde 3 och inte inom insatsområde 1. Vi anser att insatser inom detta insatsområde till skogliga näringen vad avser utbildning och informationsinsatser i huvudsak skall användas till företag som är en kombination av skogs- och jordbruksfastigheter. Detta bör ges regeringen till känna.

Vidare vill vi påpeka att de viktigaste åtgärderna för att gynna speciellt småskalig produktion inte har med bidrag att göra utan med regelverk som fungerar för småföretag och en minskning av samhällets byråkrati.

## Insatsområde 2: Inriktning av åtgärder för förbättring av miljön och landskapet

Folkpartiet delar även här grunderna i landsbygdsutredningens förslag, vilka innebär följande:

Åtgärderna bör i första hand riktas mot de areella näringarna, men kan också utvidgas till att omfatta fler företag och organisationer. Kompetensutveckling inom insatsområde 1 bör relateras till även detta prioriteringsområde.

Kommittén vill betona kopplingen till de nationella miljö kvalitetsmålen. Åtgärder bör om möjligt utformas så att även besöksnäring, turism och tillgänglighet främjas genom förbättrade utvecklingsmöjligheter för företagande. På så sätt kan legitimiteten för de åtgärder som finansieras av offentliga medel förstärkas.

Förståelsen ökar därigenom för det som kallas ”bondens nya uppdrag” som förvaltare och producent av så kallade kollektiva nyttigheter. Åtgärderna ska syfta till att betala för det miljöarbete som görs på landsbygden. Därför bör åtgärderna utformas på ett sådant sätt att de styr mot miljömålen.

Landsbygdskommittén anser att det är väsentligt att LFA-stöden och nyttan med ett bibehållet jordbruk tydligt synliggörs i det nya Landsbygdsprogrammet.

Vi vill dock göra en än tydligare prioritering av vilka av de olika miljömålen som framför allt bör stödjas genom LBU-medel. För att få en fokusering av arbetet bör man framför allt koncentrera sig på vissa frågor som rör det aktiva jordbruket och landskapsvård. Andra miljöinsatser, t.ex. stöd till Natura 2000-områden, som inte är direkt kopplade till generella ersättningar, t.ex. betesstöd, bör istället stödjas via statliga sektorsmedel. Detta bör ges regeringen till känna.

LBU-medlen är en av de få former som existerar för att betala för de kollektiva nyttigheter som produceras av jordbruket. Därför skall LBU-medlen inom området framför allt gå till denna typ av ersättningar.

Folkpartiet anser att målen med insatsområde 2 framför allt är

- att gynna det öppna landskapet för att på så sätt få biologisk mångfald framför allt vad avser rödlistade arter
- att gynna det öppna landskapet för att uppnå rekreation och upplevelser av kulturlandskapet
- att minska läckage av närsalter till vatten
- att minska användningen av bekämpningsmedel och andra farliga kemikalier i jordbruket
- att minska jordbrukets klimatpåverkan.

Detta bör ges regeringen till känna.

Ett långsiktigt hållbart jordbruk med djurhållning är en förutsättning för att bevara och utveckla odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Samtidigt finns det en risk att övergången från direktstöd till gårdsstöd just slår mot djurhållningen. Vi anser därför att det under den planerade perioden bör finnas en hög prioritering av insatser för bevarande av det öppna landskapet. Man bör också finna former för hur man kan stödja andra än aktiva bönder i

#### **Fel! Okänt namn på**

arbetet med landskapsvården. I vissa regioner kan det bli svårt att uppnå ett ur miljö- och upplevelsesynpunkt attraktivt landskap bara via det traditionella jordbruksföretagandet. Man bör också kunna ta tillvara t.ex. frivilligorganisationers eller andra aktörers intresse för att delta i miljövårdande insatser. Detta gäller inte minst vården av kulturmiljöer.

Landskapet är i ständig förändring. Detta är i sig inte negativt. Önskan att bevara får inte leda till ett statiskt förhållande på landsbygden. Samtidigt finns det värden i landskapet som vi inte vill skall gå förlorade. Regeringen har givit ett antal länsstyrelser i uppdrag att utveckla landskapsplaner. Vi anser att riksdagen bör uppmana regeringen att se över hur arbetet med landskapsplaner samordnas med LBU-programmen. Detta bör ges regeringen till känna.

Folkpartiet delar inte regeringens bedömning att LBU-medlen skall användas för att uppnå mål för ekologisk produktion. Vi vill ha målsättningar som fokuserar på miljöeffekter. Vi anser därför att olika miljöåtgärder skall vägas samman i LBU-programmen och satsningarna göras där man får mesta möjliga miljönytta oberoende av odlingsform. Vi är övertygade om att ekologiska odlare kommer att ha hög konkurrenskraft när det gäller att erhålla ersättningar för miljörelaterade stöd. Ekologiska odlare har många gånger varit en spjutspets i att åstadkomma ett långsiktigt hållbart brukande. Folkpartiet vänder sig dock mot att särskilt bryta ut ekologisk odling och satsa på denna för att uppnå önskvärda miljömål. Vi anser att ekologisk odling kan spela en stor roll för att förbättra jordbrukets miljöprofil men detta gäller också andra insatser som t.ex. Greppa Näringen och Odling i Balans. Detta bör ges regeringen till känna.

### **Insatsområde 3: Inriktningen av åtgärder för främjande av livskvalitet på landsbygden och diversifiering av landsbygdens ekonomi**

Detta område berör både företagande och livskraft och attraktiva livsmiljöer på landsbygden. Insatsområdet för livskvalitet på landsbygden och diversifiering av landsbygdens ekonomi omfattar följande grupper av åtgärder:

- åtgärder för att diversifiera ekonomin på landsbygden
- åtgärder för en bättre livskvalitet på landsbygden.

Vi anser att regeringen inte tagit fasta på den andra delen av insatsområdets ansvar och vill att riksdagens bedömning av målen för insatsområdet överensstämmer med det som föreslagits av landsbygdsutredningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Landsbygdsutredningens bedömning är följande:

Förutom nuvarande möjlighet att söka stöd för diversifierad verksamhet för enskilda företag öppnas möjligheten till en helhetssyn för landsbygdens utveckling också för en större målgrupp. Prioriteringsområdet bör riktas mot att allmänt stimulera lokalt entreprenörskap, företagande och lokalt utvecklingsarbete liksom insatser som stärker landsbygdens at-



## Fel! Okänt namn på

traktionskraft inom t.ex. livskvalitets-, boende- och arbetsmiljöområdet. Generellt ska sådana åtgärder som stärker den allmänna utvecklingen och därmed den långsiktiga hållbarheten lyftas fram. Kommittén betonar betydelsen av att åtgärderna tar sin utgångspunkt i den lokala nivåns förutsättningar och i ett brett partnerskap mellan privata, offentliga och ideella aktörer.

Det har i många undersökningar visat sig att människor numera framför allt flyttar till attraktiva livsmiljöer inte i huvudsak för att få arbete. Arbetsstillfällena är naturligtvis viktigt för utvecklingen av landsbygden men det är minst lika viktigt att man via att erbjuda attraktivt boende kan dra till sig nya invånare. Dels för att de företag som finns på orten skall kunna rekrytera rätt kompetenser. Dels för att kunna dra till sig kreativa människor som vill starta nya företag. Det finns ibland en alltför stark fokusering på direkt stöd till företag för att gynna tillväxt. Vi anser att det borde finnas ett minst lika stort fokus på företagare. Intressant är att bemöta en del av de fördomsfulla bilder som gäller om landsbygden, t.ex. att det där skulle finnas en ovilja till nyföretagande. Om man börjar studera antalet nya företagare istället för antalet nya företag så visar det sig att landsbygdskommunerna ofta har högre ökning än t.ex. Stockholm. Enligt Glesbygdsverkets rapport *Småföretagandets villkor i gles- och landsbygd* så har huvuddelen av gles- och landsbygdskommunerna ett högt nyföretagande. Alltså finns det ett starkt entreprenörskap att bygga på men för att detta skall blomma ut till fullo krävs en i helhet fungerande livssituation. För detta behöver både företagare och privatpersoner en fungerande lokal service och fungerande infrastruktur (t.ex. Internet). Delar av detta måste framför allt byggas upp på andra sätt än via LBU-pengar, men till viss del kan även LBU-medel ingå i sådana insatser. Vi anser därför att verksamheter som ger förutsättningar för ett större antal företag och företagare samt ökar den sociala kvaliteten i en bygd skall vara prioriterade. Detta innebär att vi anser att frågor som t.ex. lokal utbyggnad av Internet, aktiviteter som rör bred marknadsföring av en bygd eller logistikcentraler för lokala företagare skall gynnas framför satsningar på enskilda företag. Vidare bör aktiviteter som stödjer den lokala servicen i ett område vara prioriterade. Detta bör ges regeringen till känna.

Inom ett område ser vi dock att man bör göra en insats som riktar sig mot enskilda företag och det är insatser som förbättrar tillgången till riskvilligt kapital. Regeringen skriver själv i sin proposition att

En viktig förutsättning för att företag skall kunna utvecklas och nya företag starta är en god tillgång till finansiellt kapital. Vad som gör att problemen accentueras för landsbygdsföretagen är att olika fasta tillgångar ofta värderas lägre av bankerna som säkerhet för lån, än i tätorterna.

Samtidigt ser vi inga förslag i propositionen där detta problem adresseras. I samband med detta arbete för ett nytt program för landsbygdsutveckling har Europeiska rådet i förordning (EG) nr 1698/2005 i artikel 71 (punkt 5) under rubriken ”stödbestämmelser utgifter” fastslagit att stöd kan ges i annan form än ett icke återbetalningspliktigt direktstöd, dvs. stöd genom denna förordning kan ges via andra former än bidrag. Vi anser att Sverige skall vara drivande för att nu få generösa tillämpningsföreskrifter vad gäller denna förordning.

Fel! Okänt namn på

Vidare anser vi att regeringen bör använda sig av de möjligheter som denna förordning ger för att via LBU-medel förbättra tillgången till finansiellt kapital på landsbygden, t.ex. genom kreditgarantier eller mikrolån. Insatserna bör gälla både insatsområde 1 och insatsområde 3. Detta bör ges regeringen till känna.

## Genomförandeplanering och administration

Vi anser att besluten om programmen speciellt under insatsområde 3 i huvudsak skall ske regionalt med ett stort lokalt inflytande. Beslutprocessen måste ta tillvara varje regions speciella förhållanden. Man bör inte låsa fast sig i en typ av struktur, t.ex. stora projekt, utan låta de lokala förutsättningarna styra. Detta bör ges regeringen till känna.

Det vore önskvärt att öka den kommunala delaktigheten i LBU-programmen.

Vi är positiva till Leaderliknande arbetsformer, men inte heller här bör man låsa sig vid en enda metod för projektutveckling utan låta olika former existera. Vi anser att Leadermetodik kan användas i alla tre insatsområdena. Framför allt vill vi lyfta fram möjligheten att via Leadermetodik lyfta in ett än starkare landskapsperspektiv vad gäller insatsområde 2. Regeringen bör se över i vilken utsträckning det finns hinder för en fungerande delaktighet i programmen på lokalnivå. Det kan röra problem med finansiering innan utbetalning av medlen gjorts, byråkratiska hinder m.m.

Regeringen omnämner vid flera tillfällen i skrivelsen samernas och rennäringens betydelse för landsbygden. Vi anser att samernas valda organisationer skall ha ett stort inflytande över hur LBU-medel används inom deras områden. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 1 mars 2006

*Marie Wahlgren (fp)*

*Lennart Fremling (fp)*

*Anita Brodén (fp)*

*Gunnar Nordmark (fp)*

*Sverker Thorén (fp)*

*Heli Berg (fp)*